

HALUK İNANICI • Dinle Lisa

HALUK İNANICI Çocukluğunu İstanbul'un Tophane, Galata, Bayrampaşa, Karagüm-rük semtlerinde geçirip askerî ve sivil cümle okulları kâmilen bitirdi. 12 Eylül 1980 askerî darbe sürecinde üstegmenken re'sen emekli edildi. 1983 yılından beri serbest avukatlık yapıyor. Mesleğiyle ilgili alanlarda çok sayıda makale yazdı. Bunların bir kısmını *21. Yüzyılda Avukatlık ve Baro* (2008, Legal Yayınevi) ismiyle kitaplaştırdı. *Rugan Ayakkabılı Teğmen* isimli romanı 2010 yılında (Everest Yayınları) yayımlandı. Özel ceza mahkemeleriyle ilgili derleme çalışması *Parçalanmış Adalet* ismiyle (2011, İletişim Yayınları) yayımlandı.

İletişim Yayınları 1865 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 266

ISBN-13: 978-975-05-1170-7

© 2013 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2013, İstanbul

EDITÖR Bahar Siber

KAPAK Suat Aysu

KAPAK ÇİZİMİ H. Seda Mit

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Güneş Akkor

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Çağaloglu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

HALUK İNANICI

Dinle Lisa

Reyhan'a

birinci bölüm

Sait Bey ve Torunları

Komşudaki ığlık

İlk ığlığı, Huseyin'in Belkıs'a tuzluğu uzatmasını soylediği esnada duydular. Birbirlerine baktılar soru sorarcasına. Sonra ikincisi... Yemek masasında put gibi kalakalmışlardı. Huseyin iini dayanılmaz bir sıkıntının kaplamasını engellemedi. İşte tam o sırada işitti, ince duvarlardan geerirken azalan sesi, cnc defa: "Vurma!" Niye dövüyordu Nesrin'i, karrısını? Sırrı'nın böyle davranmasına akıl sır erdiremiyordu. Sol ayağı titremeye, boncuk boncuk terlemeye başladı. Huseyin tekrar duydu sesi: "Vurma bana!" Belkıs eşinin durumunu fark etmekte gecikmedi, fırlayarak banyoya koştu, ıslak havluyla döndü. Yüzünü, ensesini özenle sildi Huseyin'in; kolundan tutarak koltuğa götürdü. Yanına oturdu, elini eline aldı. Gözleri duvardaki saate kilitlenen Huseyin, zihninde hareket yeteneğini yitirmiş akrep ve yelkovanı anlamsızca izliyordu. Girdaba yakalanmış kayak misali dibe çekilirken karşı konulmaz karanlığın çaresizliği içindeydi... Öyle büyüktü ki çekim gücü, kollarını kaldırarak dönmeye başlayan semazen gibi Tanrı'ya teslim olmaktan başka çaresi yoktu. Ayağa kalkan Belkıs, yumuşakça öperek indirdi kollarını.

Akşamın sekizi olduğunu konuşurlarken öğrenmişti. Gününü hatırlayamadığı zamanın saniyeleri ilerlemek nedir bilmiyordu. Kollarını duvara sabitlenmiş halkalara bağlamışlardı. Ne kadar istemişti, “Vurma!” diye bağırmayı, sözcük boğazında düğümlenmişti her seferinde. Bir işkenceciye nasıl yalvarabilirdi... “Vurma bana!”

Belkis önceden de karşılaşmıştı bu durumla. İlkini televizyonda eski bir Türk filmini izlerken yaşamışlardı, dayak yiyen kadın yalvarıyordu “Vurma!” diye. Hüseyin ayağının titremesini o zaman da engelleyememişti. Şimdikine benzer kasılıyordu. Dişlerinin birbirine kenetlendiği şişen avurtlarından belliydi. Şaşkınlıktan eteği ayağına dolaşmıştı. Su vermek için aceleyle mutfığa koşacaktı. Televizyonda Asu Maralman şarkı söylüyordu. Kapatmayı neden sonra akıl etmişti. Kendine gelmesi için koltuğun köşesine büzülen kocasına “Hüseyin,” diye bağırarak ve istemeyerek tokat atacaktı. Gördüğünü bir hastalığa yormuştu. O gece yaşananları ne Hüseyin’e ne de başkasına dillendirmese daha doğru olacaktı.

Bu sefer yanaklarını iki elinin arasına alıp hafifçe sallamaya başladı. Umarsız, sabit bakışları yine ürkütücüydü. Hâlbuki kumral saçlarının çerçevelediği çehresinden gözlemci gibi bakan kahverengi gözlerin tüm hikâyesini yakından biliyordu.

Hüseyin’den dört yaş küçüktü, Yeşilköy’deki komşu yalılarda yan yana geçmişti çocuklukları. Ufuk, Hüseyin ve Beril bahçede otururlarken onu aralarına aldıklarında çok mutlu olurdu. Yıllar geçtikçe sertleşen yüz hatlarının gitgide, etrafını çeviren çizgilerle derinleşen gözbebeklerine uyum sağlamasını uzaktan izlemişti. İlk kez, lisedeyken onlara sürekli bakamaz hâle geldiğinde hissetti aralarındaki cinsiyet farkını. Ufuk abisi, Beril ablasıyla evlenirken de oradaydı. Kendini gelinin nedimesi ilan etmişti. Hüseyin, işte o gün yalının

bahçesinde verilen kokteylde arkadaşlarıyla birlikte, son anda onu da aralarına alarak çektiydikleri fotoğraftaki hâliyle duruyordu hafızasında. Geçmişten kalan, albümündeki bu eski fotoğrafla ne zaman karşılaşsa gülümser, Hüseyin dışındaki tanımadığı o insanların arasında bulunmasından nedenini bilmediği bir gurura kapılırdı. Fotoğraftaki hâline “yalnız kız” ismini takmıştı. Bazılarının ayağında postal vardı, içinde büyük yakalı gömlekleriyle, kıyafetleri özenli değildi, fakat hepsi aynı şekilde bıyıklıydı. Bahçeye yabancı diyardan ayak basmış gibiydiler. Aslında o gün kimse onlarla ilgilenmiyordu, onlar da kimseyle. Belkıs’ın, ilgiyle izlediği bu garip adamlara karşı asıl merakı, içki içerlerken biri Dev-Genç kimliğini gösterince uyanmıştı. Hüseyin’in mutfaktan getirdiği büyük cam kâseye boca ettikleri üç büyük şişe votkayla, bir o kadar vişne suyunu kepçeyle karıştırıp limonata bardağıyla servise hazırlıyorlardı. Evvelce hiç iştmediği, bilmediği Dev-Genç’in anlamını nasıl da merak etmişti o vakit! Bir de o gençlerin “dünyaya meydan okuyan” tavırlarıyla, göstermekten gurur duydukları hemen anlaşılan dernek kartları arasındaki ilişkiyi... Bahçede dolaşırken Sait Amca’nın “Bu çocukların gidişi gidiş değil,” dediğini kulaklarıyla işitti. Çok geçmeden Hüseyin tutuklandığında zihninin kuytu bir köşesinde bekleyen aynı sözcükler yeniden ortaya çıkmış, günlerce kafasını kurcalamıştı. İleride onunla evleneceğini aklına nasıl getirebilirdi? Annesi ona evlilik hakkındaki düşüncesini sorduğunda hatırladı yıllar önceki sorusunu: Ne istiyordu Hüseyin? Şimdi bir sorusu daha vardı: Bundan sonra ne istiyor? Geçmişte, askerlerin ve Dev-Genç’in her yerde konuşulmaya başlandığı –her iki konu aynı anda aile meclisini işgal etmeye başlamıştı– lise yıllarında, iki kelimedemeden oluşan bu ismin yarattığı titreşimleri iyi anımsıyordu. “Dev”de, koruyuculuğunu esirgemeyecek o eski dostun adını; “Genç” kelimesinde, hiçbir engelin karşı duramayaca-

ğı kendi heyecanlı kimliğini buluyordu. Dev-Gençliler hakkında genç kızlık dünyasının algı sınırlarını zorlayan yergi ve övgüler arasındaki uçurum, onu sadece şaşırtmakla kalmamış, sürekli ilgisini çekerek merakını beslemişti. Ancak dikkatini çeken, sevenin de sevmeyenin de onlardan bahsederken saygısızlık yapmaktan kaçınmalarıydı.

Yorum yapmamıştı hiç, Hüseyin’le evlenmek istemişti sadece. Bir yıldır evliydim ve her şeyin yolunda gittiği söylemezdi. Zengin ailesi iyi eğitim alması için tüm imkânlarını seferber etmişti. Arkeoloji diploması vardı, ama babası kendi şirketleri dışında çalışmasına izin vermiyordu. Okul bitince ona hayli dolgun bir maaş bağladı. Hayatı Harbiye, Nişantaşı ve Yeşilköy hattında geçiyordu. Zaten oturdukları evi babasının ısrarına rağmen kiralamışlardı. Babasına kalsa, hemen üstlerindeki daireyi satın alacaktı onlara.

Bu kez ayaktaydı; on beş gündür duvara elleri dayanmış, gözleri bağlı duruyordu; mecalsiz kalıp düşünceye kadar... Sonra tekrar ayağa dikiyorlardı. “Birazcık uyku, ne olur birazcık...” Ansızın girişmişlerdi, arkadan apış arasına aldığı diz darbesiyle yere kapaklandığında, yanında heyecandan titreyen başkasına ait bir soluk hissetti. Arkadaşı olmalıydı. Tıpkı ilk sorguda ona dinlettikleri gibi, aynı oyunu oynuyorlar, konuşacağını zannediyorlardı... Direnme gücünün korkunun arasından sıyrılmasına sevindi, ancak duyduğu acı rahatlamasına izin vermedi.

Hüseyin, şimdi karşısında korkuyla sinmiş, tüm çaresizliğiyle ondan yardım bekliyordu. O, çocukluğunun korkusuz, gözü pek, atak Dev-Gençli Hüseyin Abi’si, kahramanı...

Kadim dostları Şehsuvaroğlu ailesinin kızıyla evlendirmek istediklerinde, afla tahliyesinin üzerinden bir yıl geçmemişti. Sosyoloji profesörü Fuat Bey, ilerici, aydın hocalar arasında sayılırdı. Oğlunun siyasi görüşlerini başından itibaren hep sabırla dinledi, eleştirirken kelimeleri titizlik-

le seçmeye çalıştı, fakat kesinlikle küçümsemedi onu. Hatta zaman zaman desteklediği bile söylenebilirdi. Bir keresinde nutuk çeken oğluna, “Hüseyin, düşündüklerin doğru olabilir, lakin unutmaya doğruya giden birçok yol bulunabilir. Akılla insanlığın başına en az dert açacak yolu aramalıyız,” dediğinde, babasının “aramalıyız,” kelimesi kafasında yankılanmıştı. “Aramalıyız!” Küçük burjuva babası ve o! Asıl darbeyi Bebek koyuna bakan set üstündeki evlerinin balkonunda, profesör anne ve babasına “Sunı Denge” kavramını açıklarken yedi. Babası, toplumların sunı denge üzerinde yaşadığını kabul ediyordu. “Şu Mahir dediğiniz arkadaşınız çok zeki, öncelikle hakkını teslim etmeliyim.” Yükledikleri anlamlar arasında epeyce mesafe bulunsa da, babasıyla aynı terimleri kullanması ona hayli ilginç geliyordu.

“Oğlum ‘denge’ dediğin şey, güç değişimine bağlı olarak zaten bozulmak üzere kurulmaz mı, o durumda ha denge ha sunı denge demişsin ne fark eder? Bozma gücün varsa her dengeyi karşı konulmaz biçimde lehine bozarsın.”

Doğrusunu söylemesi gerekirse, o an babasına cevap bulmakta zorlanmıştı.

Kapının açıldığını işittiğinde irkildi, Belkıs’ın dışarıya çıktığını gördü.

Hayatının en önemli dört yılını cezaevinde geçirirken, akademisyen anne ve babasının devrimci çocuklarına yaklaşımını değerlendirmek için bolca vakit buldu. Geçmişin derinliğinde kaybolan ayrıntılar ummadığı anda ortaya çıkıp zihnini meşgul ediyordu. Ailesi her fırsatta tercihlerine saygı duyduğunu belirtiyordu. Müdahalenin yolunu bulmuşlardı tabii ki, oldukça dolaylı biçimde ve telkin düzeyinde... Bir gün ezilen halklardan, devletin yıkılmasından, Hegel ve Marx’tan bahsederken, babası çoğu zamanki sessizliği dışında bir tavır sergileyecekti. Oğluyla tartışma çıkarmak değildi amacı, ona değer verdiğini göstermek için böyle davranıyor-

du. “Kant ve Weber’i küçümseme!” Kant’ın ezilen sınıflara yardımını olabilir mi? Hegel, Kant’ı tarihin silik sayfalarına havale etmemiş miydi? Marx da Hegel’i... Edebiyat profesörü annesi, Akhisar tütün eylemine katılmak amacıyla yola çıkmadan önce, hazırladığı yolluğu çantasına yerleştirirken konuştu ilk defa. “Oğlum, kendini en az tütün emekçileri kadar düşünmeni istiyorum. Unutma! Onları da, kendini de.”

Kapının kapanma sesi yankılandığında, dönen Belkıs’la yüz yüze geldi. Ayağının titremesi Nesrin’in sesi kesilince sona ermişti. Yanağında yumuşak bir öpücük hissetti, ellerinde sıcaklık yeniden.

Hüseyin, gülümseyen eşine bakıyordu. Çocuklarına rahatsız edecek derecede güvenen, yardım eden ailesine hayır diyememesinde bu güzel yüzün etkisi var mıydı? Belkıs’a nasıl anlatabilirdi evliliklerinin yürümeyeceğini. Ellerinde çikolatalarıyla kız istemeye gittiklerinde Baki Şehsuvaroğlu, “Gençlikte olur böyle şeyler,” dediğinde kalkmalıydı aslında. İnsanın yapması gereken bir harekete derman bulamaması, güçsüzlüğüne yenilmesi, kıpırdayamaması ne garip duyguydu. Maruz kaldığı işkenceler mi, elinden alınan dört yılı mıydı nedeni?

“Belkıs’a kötülük mü yapıyorum?”

Eşinin sıcaklığında tüm sıkıntılarının kaybolması, karşı konulmaz cazibesi... Ona dokunuyor, onu okşuyor, seviyordu. Birikmiş cinselliği damarlarından fışkırıyor, doyasıya seviyorlardı. Erkekliğinin işkence odalarında kaybolmadığını algılamasıyla kendini sevinçten uçarken bulmuştu. Egoistçe mi davranıyordu karısına? Çalıştığı reklam ajansındaki sıkıntıları da hızlandırdı zorunlu yüzleşmeyi. “Belkıs’la konuşmalıyım.” Eşi, kimseye kin beslemeyen, kötülük nedir bilmeyen, özel çaba harcamasa da çevresinin dikkatini sürekli üzerine çeken güzel bir kadındı. Para sorunları yoktu, zaten eksikliği adını andıklarında evlerinde buluyorlardı. So-

run iletişimsizliğin derinleşmesindeydi, sözcüklerin azalması, aralarındaki boşluğu gittikçe büyütüyordu. Uyuşmazlığın emareleri aslında ilk tatillerinde kendini göstermişti. Karısının elinde yabancı plaj dergileri, onun elinde romanlar... O sıra, eserlerinin çoğunu okumadığını fark ettiği Balzac'la haşır neşir oluyordu. Ayrıntılar ona özel tat, lezzet, keyif sunmaya başlamıştı. Giderek konuşmaları asgariye inecekti. Birinci yılın sonunda çıktıkları Ege gezisinde “Efes’i gezelim, bana anlatırsın,” sözlerine karşılık Arkeolog Belkıs’ın “Allah’ın sıcağında taş toprak gezmek!” demesi, bu küçük cümle “bardağı taşıran son damla”lar arasına katıldı.

“Sırrı ne istiyor kadından, günümüzde dayak ne demek? Hem de eski solcu!” Sırrı, işe başladığı şirketin müdürüydü. Şehsuvaroğlu Holding’in reklam şirketi... Müstesna Apartmanı’na, yan daireye taşınmaları onun arzusuydu. Birkaç kere Nesrin’in yüzünde morluklar görmesine rağmen bunu kötüye yormamıştı. Şimdi kulaklarıyla duyuyordu: “Vurma ne olur!”

Kim bilir kaç kez beynini kurcalamış, kaç kez uykudan kalıp sigara üstüne sigara içirtmişti ona: Tüm diğer işkence türlerinde bağılydı. Sadece ayaktayken yediği dayaklarda elleri serbestti. Aslında gözünü açabilse iki ya da üç işkenceciyi dövebilecek gücü vardı. “Nedense, düşündüğünü yapamıyor; sana dayak atmalarına izin veriyorsun.” Evet cesareti pis kokulu, rutubetli sorgu odasında sınanmış ve korkaklığı tespit edilmişti. Yoksa işkenceciler, yaşam-ölüm sınırında sorguladıkları insanın ışığa yeniden kavuşma ümidinden mi besleniyorlar?

Kapı çalınıp Nesrin eliyle kirli gözyaşı izlerini silerek içeri girdiğinde kötülüğü çok yakınında hissetti. Ayağa kalkıp Nesrin’e sarılmak, onun saçlarını okşamak, sevmek, yanına oturup ellerini tutmak istedi; takati yoktu. Az sonra, kapıda Sırrı... Özür diliyor, “Affet beni bir an şuurumu kaybettim,” diyordu. Nesrin üç kısa cümleyle yetinmişti: “Bitti Sırrı, bit-

ti! Anlıyor musun? Terk ediyorum seni, senden boşanıyorum.” Sırrı’yla bakıştılar; gözlerinin, göz bandını açarak korkusuzluğunu gösteren, fütursuz laflarıyla meydan okuyan işkenceci polisinkiyle akrabalığını yakaladı. Aynı arsız cesaretle yan yanaydı... Midesi bulandı, ortamdan iğrendi. Yatak odasına sığındı, kapıyı kitledi.

Düşünme yetisinin sınırlarında dolaşıyordu. Elektrikte, çığlık atmaya başlayabilersen gerisine dayanırsın. Askı’da ağrı eşliğini aşabilersen bayılırsın. Falakada sopanın nereye ineceğini bildiğinden rahatsın... Fakat ayakta, eller duvara dayalı, gözleri bağlı, kaba dayak... Yumruğun vuracağı yeri tahmin edebilmek için beynin hiç olmadığı kadar hızlı ve karmaşık çalışması. Tam “buldum” derken yumruk yerine diz yemek...

“Terk ediyorum seni!” Nasıl da kesin söylemişti Nesrin. Ağzından tek solukta dökülen cümle... Sanki uzun zamandır dudakların arkasında hapis kalmış da çıkma anını bekliyormuş... Gözaltına alındığı günden beri, bir istisna haricinde böyle kesin ifade kullanmadığını hatırladı. Ne yapacağını bilen kararlı insanlara eskiden gıpta ederdi. Hayran kaldı Nesrin’e. O da boğuluyordu evliliğinde, nefes almakta zorlanıyordu... “Acaba Belkis da aynı şeyi hissediyor mu?” Neden Nesrin’in gösterdiği samimiyeti örnek alamıyorlardı?

* ✨ *

Belkis, gizlenecek bir durumu kalmayan, Nesrin’in dudaklarından dökülen sözcükleri düşünüyordu: “İlk başta çerden çöpten sorun çıkarsa da sesini yükseltmekle yetiniyordu; sonra masalara vurmaya başladı, geçen aydan beri de dövmeye. Geçicidir, bir sorunu vardır, dedim önce. Artık dayanma sınırımı aştı.”

Belkis, başkalarına nazik davranan, kadınlara her fırsatta çiçek sunan Sırrı’nın nasıl olup da işi bu aşamaya getirdiğini, kaba güce yeltendiğini algılamakta zorluk çekiyordu. Pe-

ki ya Hüseyin'in dayaktan etkilenmesi... Onun cesaret öyküsünü abisi Ufuk'tan dinlemişti: Yargılanıp hüküm giydiği banka soygununda, kaçma imkânını değerlendirmemiş, arkadaşısını kurtarmak isterken yakalanmış... Belkis ilk duyduğunda banka soygununa anlam veremeyecekti. Dev-Genç'le banka soygunu arasında bağ kurmakta zorlanıyordu. Ufuk, uzun uzun açıkladı da, bu işe neden kalkıştıklarını sonunda kavrayabildi. O fotoğraftaki duruşuyla dünyaya meydan okuyan kocasının böyle çekingen, sinik birine dönüşebilmesini kavramakta zorlansa da dert etmiyordu. Kocasının ona ihtiyacı vardı. Hüseyin, yolda yürürken, dolaşırken bir tartışma, kavgayla karşılaşsa hemen yön değiştiriyordu. Kaçıyordu adeta. Ona karşı ses yükseltildi mi, hemen pısıyordu. Belkis, bir arkadaş yemeğinden dönerlerken çarptıktan sonra dönüp sırttan adamın üzerine yürüdüğü hâlde, Hüseyin kenarda kımıldamadan seyretmişti.

Farklı dünyalardan geldiklerini bilerek evlenmişti onunla. Sevgi miydi, gördüğü nadide mücevheri elde etme arzusu muydu? Garip evliliğine akıl sır erdiremiyordu. Evet yakıştırabilirdi yegâne isim buydu: Garip evlilik! Hüseyin'in yanında zaman zaman onu rahatsız edecek koyuluğa bürünen sessizliğe bile alışacaktı. Daha cicim ayında, eşinin bakışlarıyla yarattığı anlam dünyasının, etrafında bir hâle yarattığını sezdi. Çoğu zaman, konuşurlarken başka bir yere bakıyormuş hissine kapılıyordu. Onu bir anlayabilse... O gözlerin *kahvesine* daldığında, gizli hazine sandığının kapağı ağır ağır açılıyordu. Parlıtısını nadiren yakaladığında, Yeşilköy'deki yalı bahçesinde ona söylediği söz gelirdi aklına: "Seni, küçük cimcime!" Sesi hep güven ve şefkat doluydu. Bir kadın erkeğinden başka ne isteyebilirdi? Kelimelerin hakkını vererek kısa ve öz konuşmayı da ondan öğrenmişti. Lafı asla uzatmazdı. Telefonları kısa keserdi. Merak ettiğinde "eski alışkanlık" demişti. "Eski alışkanlık mı?" soru-

sunu “Canım, eskiden kısa konuşurduk,” diye geçiştirecekti. Hüseyin’in, düşünce dünyasını onunla paylaşmamasının “küçümseme”yle ilgisi var mıydı? Dikkatini çekiyordu; siyasi konularda kimseyle iletişimi yoktu. Hatta aktüel olaylarla ilgili, zorunlu kaldığında; “Halkı fazla önemsemiyorlar,” “Kişisel zafiyet,” benzeri iki-üç cümle dışında yorum yapmıyordu. Site Öğrenci Yurdu olaylarından sonra depreşen korkusundan uzun süre kurtulamadı: “Ya arkadaşlarıyla yeniden eski örgütlerini kurdularsa!” Ev ve işyeri arasında geçen hayatının en yakın şahidiydi. Her akşam haberleri mutlaka izlerdi. İki gazete alırdı. Hürriyet ve Cumhuriyet. Bayilerde karşılaştığı sol dergilere göz bile atmıyordu. Evde sol kitap da yoktu. Durmadan roman okuyordu. Ne zaman ki arkadaşısı Aysel, “Dikkat et, eski komünistlerin ne yapacağı belli olmaz,” dedi, aynı korku yeniden depreşti. Doymak bilmeyen iştahla Balzac, Stendhal, Gide okuduğunu gözlemese... Reklam şirketinde çalışıyor, her akşam evine geliyordu; korkusu yersizdi... Ortamı sessizliğin kapladığı bir anda dayanamayıp Hüseyin’e, “Devrimciliği bıraktın değil mi!” diye sorunca; muzipliğe bulanmış acımtırak gülümsemeyle karşılaşacaktı. Bu ilginç yüz ifadesine, sol gamzesinin neden olduğuna karar vermişti. “Ben onu değil, o beni bıraktı.” Belkıs bu cümle aklına geldiğinde huzursuzluğa kapılıyor, acaba “Çağırılırsa yine giderim,” mi, demek istedi diye endişelenmeden yapamıyordu.

Kocasıyla, Nesrinler dışında kimseyi düzenli ziyaret etmiyorlardı. Kolej arkadaş toplantılarına zoraki götürdüğünde kocasının sohbele fazla katılmaması, hatta dikkat çekecek tarzda çatal ve bıçakla oynaması çevresiyle ilişkilerini sınırlandırmasına yol açmıştı. Dedikodu konusu yapıldıklarından adı gibi emindi. Suskunluğunda gizli, başkalarının sezeemediği ince alay artık gözünden kaçmıyordu. Hüseyin’i sık-maya hakkı var mıydı? Babasının damat alınmasını diye nis-

peten ucuzunu tercih ettiği, hediye Peugeot marka arabayı da hiç kullanmamıştı. Bunu anlıyordu; komünistlerin para-ya pula önem vermediğini öğrenmişti. Hüseyin de sanki parasız toplumda yaşıyordu. O söylemese, elinden tutup götürmese mevcut elbise ve ayakkabılarıyla yetinir, ihtiyacının farkına varmazdı. Kayınvalidesi Ayşe Hanım'la sık sık konuşuyor, "Hüseyin'e biraz hoşgörölü davranmalısın, hayli kötü günler geçirdi," nasihatlerinden sonra içi rahatlıyordu. Kocasını dört yılını parmaklıklar arkasında geçirmişti, dile kolay, dört yıl. O, evinde bir gün bile kapalı kalmaya dayanamazdı. Yakın arkadaşı Canan da Hüseyin'i çok beğeniyor, "Erkek dediğin az konuşur canım, seninki solcu, görmüş geçirmiş, kıymetini bil," deyip duruyordu. Üstelik Canan cümlesini birkaç kez tekrarlamıştı. Böyle durumlarda kocasını kışkırdığını fark etmesinden olsa gerek, ona ulaşamamanın bıkkınlığıyla, kaybetme korkusu arasında bocalayıp duruyordu.

Bir gece rüyasında "Ben değilim, ben değilim," diye korkuyla bağırarak uyandığında, Belkıs sınımsız sarıldığı eşini anne şefkatiyle okşadı. Sonra mutfağa koştu. Telaştan suyu sürahiyle getirdi. Yatağında oturdu uzunca süre. Belkıs, "Anlat bana Hüseyin ne gördün?" dedi. Önce sessiz kaldı. "Seninle yurt dışına gitmek üzere havaalanındayız. Pasaport kontrolü sırasında görevli polis kenara çekip karanlık izbe sorgu odasına sürüklüyor. Sen arkamdan, 'Kocamı götürmezsiniz,' diye bağıyorsun." Sonra susuyor... Öylesine sakin, duru ve çıplak... Belkıs elinde olmadan başını okşamaya devam etti. Uzun kıvrımlı saçları arasında elini gezdirmekten hoşlanıyordu. Siyah dalgalı saçları yumuşacıktı, her vakit pırıl pırıldı. Polisle karşılaşmaktan çekinmesinin, üniformalılardan uzaklaşmaya çalışmasının nedenini yavaş yavaş anlamaya başlıyordu Belkıs. Sırrı'nın "Onu doktora götür," demesi boşuna değildi. Bir polis, işyerine resmi tebli-

gatta bulunmaya geldiğinde sekreterin yanında çay içiyormuş, adam daha kapıdan içeri girerken Hüseyin, Sırrı'nın odasına geçip saklanmış...

Kimse kocasına hasta diyemezdi; peşini bırakmayan kötü anılar dışında hiçbir sıkıntısı yoktu. Ayşe annesi, psikolojik sorunların depreşebileceğini hatırlatmıştı. Ayrıca doktor ne yapabiliirdi? Hem Hüseyin'e hastalıktan bahsetmek! Mükemmel düşünme yeteneğinin en yakın tanığı o değil miydi? Bir gün duyabilseydi, ah bir gün! "Sana ihtiyacım var," diyebilseydi Belkıs'a. Aradaki bütün engeller yıkılacak ve tüm içtenlikleriyle birbirlerine sarılabileceklerdi. Onu bırakabilir miydi? Sanmıyordu... Uyum sıkıntıları Hüseyin'in geçmişinden kaynaklanıyordu. Belkıs, kimsenin bilemeyeceği, bilse bile akıl erdiremeyeceği özel bilgiler sayesinde elde ettiği ayrıcalıklı konumundan keyif alıyordu. "Kız arkadaşlarımdan hikâyelerinde sıkça geçen aldatma, intikam alma, bedel ödetme sözcükleri dünyama hayli yabancı: Kaderin cilvesi, ne arkadaşlarıma benzeyebiliyorum, ne Hüseyin'i mutlu edebiliyorum... Yaşadıklarımı arkadaşlarımla tartışmamın hiçbir mânâsı yok! Hüseyin de benim gibi, biri açığı zaman zaman dalıp gizlendiği iki ayrı dünyada yaşıyor." Evliliklerinin başlangıç döneminde ellerini uzatıp o dünyaya; rüyalarına, hayallerine girebilme uğruna neler vermezdi! Bazen ne kadar kızılıyordu ona, bazen de öylesine yakın buluyordu ki kendine. "Yardım et bana Hüseyin, al beni yanına," diyebilmek... "Tüm cesaretimi toplayıp söylemeliyim..."

İlk altı ayı geride bıraktıklarında Belkıs, eşine karşı ilgisinin, merak hissinin, yorgunluğun gölgesinde kaybolmaya başladığını gördü. Ona yüklediği değerle, evin yeknesak hayatı arasındaki gerilim gün geçtikçe artıyordu. Hüseyin'in gece tek başına dışarı çıkmasına izin vermekle yetinmeyerek teşvik etmesi; gittiği yemeklerde, evdekinden daha büyük bir yalnızlığa yakalanmasına yol açıyordu. Kocasıyla ve evli-

liğiyle ilgili sorulara tatmin edici cevap bulamaması, gittikçe kabaran yeni i sıkıntısının da kaynağıydı.

Kuruntuları arasında boğulduğu dönemde, Sırrılarda yemek yedikleri bir akşam, Hüseyn'in her haftanın aynı günü öğleden sonra izin aldığı ortaya çıkınca, "Korktuğum başıma mı geliyor yoksa?" diye düşünmüştü. "Ne yapıyor öğleden sonraları, eski arkadaşlarıyla mı buluşuyor?" Gerçi ilk tartışmaları bu yüzden değil, Ufuk abilerine yemeğe gittikleri, tüm ailenin aynı masa etrafında toplandığı geceninertesinde yaşandı. Abisi, aileyi Yeniköy'deki yalısında ağırliyordu. Yeni satın alınan yalının tanıtılması gecenin konuları arasındaydı. Menüyü yengesi Beril hazırlamıştı. İki hizmeti servis yapıyordu o akşam. Oysa Hüseyn, yatılı yardımcı tutma isteğini hoş karşılamamıştı. Ancak asıl sorun bu değildi: İllerleyen saatlerde Beril ile Hüseyn'in koyu sohbeti gözüne batmakla kalmıyor, onu neredeyse ileden çıkarıyordu. Kocasının başka bir kadınla konuşmasındaki sıcaklığa hangi kadın katlanabilirdi! Kıskançlık damarının kabarmasını engelleymiyordu. Eşiyle arasında kalbi temas özlemi yersiz miydi? Beril felsefe hocasıysa o da arkeologdu... Sorun, yengesinin çekiciliği değildi elbette: Her şeyden önce ondan güzeldi, gençti... Yemek masasında başkaları yokmuşçasına dertleşmeye dalmalarındaki samimiyet, o içten, ıldırıtcı bakışlar... Gerçi felsefe eğitiminden bahsediyorlardı, aralarına katılabilirdi; yapamadı. Yaşadığı gerilimli geceden sonra Hüseyn'e karşı hırınlaştığını, incir çekirdeğini doldurmaz konulardan tartışma çıkarmaya çalıştığını görüyor, ardından pişmanlık duysa da davranışlarına ket vuramıyordu. Büyü bozulmuştu bir kez...